Ny Silfverberg-katalog för skalbaggar

Silfverberg, H. 1992. *Enumeratio Coleopterorum Fennoscandiae, Daniae et Baltiae.* Helsingfors, V + 94 sidor. ISBN 951-96510-0-4. Beställs från: Viestipaino Oy, Risto Martikainen, Kalevantie 5, 331 00 Tampere, Finland. Pris 60 FIM.

Året 1979 är för svenska skalbaggssamlare för alltid förknippat med namnet Hans Silfverberg och utgivningen av den nordiska skalbaggskatalogen "Enumeratio Coleopterorum Fennoscandiae et Daniae". Denna katalog blev något av en chockmedicin för att kurera vår sedan länge föråldrade namngivning av skalbaggar. Några samlare såg då inte nyttan av kuren utan yrkade istället på bannlysning av den nya katalogen. Så blev dock inte fallet, och Enumeratio kom att bli basen för 1986 års svenska skalbaggskatalog.

Under de gångna åren publicerade Silfverberg tillsammans med Olof Biström en rad tillägg och ändringar till Enumeratio i den nu avslutade tidskriften Notulae Entomologicae. Dessa tillägg var mycket välkomna då de höll oss ajour med världslitteraturen. De många nyheterna gjorde det till sist nödvändigt att utge en reviderad version av Enumeratio, vilken trycktes 1992, dvs efter 13 år.

Förutom sin aktualitet skiljer sig den nya katalogen på två viktiga punkter från sin föregångare: (1) Estland, Lettland och Litauen behandlas som separata områden, och (2) familjegrupps-namn har försetts med auktorsnamn och årtal. Dessa förändringar ökar i mina ögon katalogens användbarhet i högsta grad. Silfverbergs insats för att inkludera de baltiska staternas faunistik är mycket uppskattad.

Ett flertal högre taxa har fått sin rang ändrad, tex utgör Trachypachidae nu en egen familj samtidigt som Rhysodidae reducerats till en tribus i underfamiljen Paussinae av Carabidae. Andra familjer som vi kan glömma är: Micropeplidae, Scaphidiidae, Cybocephalidae och Hypocopridae. Bland nyförvärven märks istället: Agyrtidae, Lissomidae, Kateretidae, Bothrideridae, Sphaerosomatidae, Othniidae och Lagriidae. Flertalet ändringar av denna typ hänför sig till vår ökade kännedom om skalbaggarnas fylogeni i samband med den sk kladismens genombrott. Strängare krav på vad som utgör naturliga grupper slår sakta men säkert igenom i klassificeringen. Detta är en process som vi hittills troligen sett endast början på.

Ett idogt bläddrande i gamla luntor leder till upptäckten av många förbisedda namn, liksom till att namnens ålder kan förskjutas. Sådana upptäckter medför ofta namnbyten. Då det denna gång drabbar främst underfamiljer och tribusar torde ändringarna knappast uppröra några känslor. Flertalet familjenamn är stabila, och tex bytet av Cephaloidae mot Stenotrachelidae känns enbart som ett steg i rätt riktning.

På släktesnivån är det glädjande att den långtgående uppsplittringen av namnen som användes i cerambycid-volymen av Fauna Entomologica Scandinavica ej helt anammats av Silfverberg. Detta gäller bla släktena *Anoplodera* och *Leptura*. Önskvärt vore att nomenklaturen i Fauna Ent. Scand. bättre överensstämmer med aktuella nordiska kataloger. I annat fall blir det lätt upp till var och en att avgöra vilka namn som bör användas vid faunistisk rapportering etc.

En detaljerad granskning av behandlingen av familjen Dytiscidae i katalogen tyder på att artnamnen nu stabiliserats. Påträffade fel är marginella och rör avsaknad av parenteser odyl. Stavningen av några namn kan diskuteras, tex om *Agabus wasastjernae* skall ändras till *wasastjernai* eller ej. Kommande ändringar som lurar bakom horisonten berör huvudsakligen släktesindelningen. Det har tex nyligen föreslagits att *Potamonectes* skall heta *Nebrioporus* och att *griseostriatus* skall föras till *Stictotarus* (Nilsson & Angus, Ent. scand. 23:275-288).

Jag ser den nya utvidgade utgivningen av Enumeratio som ett stort steg framåt. Vi nordbor kan vara stolta över att ha en så pass väl genomarbetad förteckning över våra skalbaggar.

Anders Nilsson